

תיאטרון

פרשת סטיוארט

מארי סטיוארט (התיאטרון הקאמרי), הוא מחזה היסטורי מאת פרידריך שילר, על הפרשה שהקיפה את מותה של מלכת הסקוטים, בימי שלטונה של אליזבת, מלכת אנגליה.

אף על פי ששילר דן במלכת הסקוטים אין המחזה מקמץ באפשרויות תצוגתיות רבות ורושם, שרובן מנוצלות ביד אמונה, ובכך הן מכסות במידה רבה על מיגבלותיו של שילר כמחזאי. במקום שישתנה אופיים של בני האדם בלחץ האירועים, משתנים ה- אירועים בלחץ אופיים של בני האדם. בצורה זו הופך שילר את מחזותיו לפרק מזהיר בשיעור היסטוריה ופרשנות מדינית.

פרשנות זו, הסבוכה ביחסי אנוש, מוסיפה נוסף רב למחזה, בהאירה באור דראמטי פרשות אקטואליות יותר, שאנו נתונים ב- עיצומן. דבר זה מייחד את מארי סטיוארט ומאמת את המימרה הנודשה שההיסטוריה חוזרת על עצמה.

סיפור המעשה של המחזה, שהקבלתו למאורעות ישראל של היום, עורר רעש עוד בטרם הוצג, מספר על מסכת התככים בהצגה המלכות האנגלי, שנוקמה כדי להוציא להורג את מארי סטיוארט בשל זכותה לכתרה של אליזבת. ההתנגשות בין הצורך לשמור על הצדק, ולו רק למראית עין, לבין ההכרח להיפטר מאויב הלוטש עין על כס המלכות, הולידה זיופים, עדויות שקר ועזתה-דין, תוך התחסרות השליטים.

הקהל הישראלי, שהתקבלה למאורעות היסטוריים בישראל מלהיבה אותו, פורץ תוך כדי הצגה בתשואות בכל מקום בו נזכרת המילה "הפרשה".

בימיו המהוקצץ של גרשון פלוטקין היקנה להצגה מימד היסטורי משכנע, ובתוך המימד הזה, פונה מקום ריק, כמו בתוך זירת מתאבקים, למאבק שתי המלכות: חנה מרון (אליזבת) מזה, ואורנה פורת (מארי סטיוארט) מזה. ההתמודדות בין שתי המלכות מרתקת כרומאן בלשי.

חנה מרון מגלמת את אליזבת השליטה כמנה אנושית, שמתחת למסכה הבזויה היותר היא עוטה לצורך הפקידה המלכותי, בוערת מדורה של קינאה ושינאה כלפי מארי היפה והנערצת. כבר שנים שלא נראה הישחק נהדר כזה על במה עברית. חנה מרון לובשת בתפקיד זה דמות בלתי רגילה עבורה, פורצת במשחק מכל המסגרות המקובלות של משחק התיאטרון, שהקהל הישראלי רגיל להן. זהו ללא ספק, אחד הגדולים אם לא הגדול ביותר, בתפקידיה הדראמטיים.

גם שאר השחקנים התעלו מעל לרמה הרגילה, זולת יוסף ידין, בתפקיד הרוזן לסטר, מאהב המלכה, ועודד קוטר בתפקיד סר אדוארד מורטימר. אף שנים אלה, על אף שחקם החיצוני, הבלתי משכנע, אינם מצליחים לפגום בהצגה המצויינת. תרומה נכבדה להצגה מוצלחת זו, שתהיה ללא כל ספק מסמרה העונה, תרם גם צייר התיאטרון דני קרמן שהצליח, באמצעים פשוטים ביותר לתת למחזה ההיסטורי רקע הולם, אם כי מצועצע במקצת.

פארודיה בגרוש

עסק ביש (נחמת אילון) הוא שם התיאטרון החדשה והאקטואלית של השלישייה המרובעת (ברוך נבד, מרדכי ירון, איתן לב) + המלה על האקורדיון גו (מן) שזו להם התיאטרון ה-12.

בניגוד לעסק הביש הממשי, מורכב עסק הביש של להקת אילון מפזמונים וממערך גים בלבד, ללא כל תופעות ציבוריות אחרות. חוץ מזה יש לו גם סוף. החלק הי ראשון של התיאטרון הנו פארודיה אקטואלית על הצגת אופרה בגרוש, אף היא עסק ביש לא מבוסס.

בפארודיה זו מופיע מלך הקבצנים, ביצים, כסוכן של מיפעל הפיס, ומקי סכינאי כי אחד מלוליני העסקים החוששים של ישראל, המנסה להקים עסקים פורחים בקרית שמונה, ולהניח צינור חלב לאילת. החלק השני של התיאטרון מורכב ממערך קצר של הייבלום - עזאזל החיים, העיסק הבריאות - מפזמונים של דן אלמגור, יחיאל מוהר ועמוס אטינגר.

התיאטרון נעימה ומעלה חיוכים רבים על פסתי הצופים, אך אינה מצליחה להגיע לרמתם המצויינת של אמני מועדון התיאטרון, דרך למרות ששתי ההצגות בויימו על ידי אותו הבמאי - שרגא פרידמן.

נוסעי האוניה שנכבשה בלב ים מתאונים בתרגיל הצלה

את אנריקה גלוואי. כאשר כינס, למחרת בבוקר, את 139 הנוסעים הנדהמים, הסביר מה הניע אותו לפעול: "איננו שוודיים, כי אם אזרחים הנאבקים על חופש מולדתנו".

בפני גלחאו עמדה בעיה דחופה: קצין המשמר, שנפצע בעת תפיסת האוניה, היה זקוק לטיפול רפואי מיידי. רופא האוניה שיכנע את גלחאו להורידו במל הקרוב ביותר. גלחאו הסכים, וכך, לעיני המשתאות של קולונל בריטי, הטילה סאנטה מאריה עוגן מול העיר סאנטה לוסיה, באחד מאיים הים הקאריבי. סירה שהורדה מן האוניה הגדולה הביאה לחוף את הקצין הפצוע - ואת הידיעה הראשונה על תפיסתה.

קולונל דויד מקג'ון ידע מה עליו לעשות. הן קולונלים רבים לפניו עשו זאת, באי זה. הוא קרא: "שוודי ים" ומיהר אל מעגן צי הוד מלכותה. כעבור חצי שעה יצאה הפריגאטה רותסי לרדוף במלוא הקיסור אחרי האוניה הפורטוגאלית. סאנטה מאריה האוניה התדישה והמשוכללת, הצליחה להתחמק, אך מעל גלי האתר הוועקו אוניות נוספות ומטוסים של חצי תריסר ארצות, כדי להמשיך ברדיפה.

כתום שבוע, חול המצב להיות כה פשוט. ממשלת ליסבון חזרה אומנם וטענה כי גלחאו ואנשיו אינם אלא שוודיים, אך בעולם התקבלה יותר ויותר הטענה כי לא היה כאן מעשה פלילי, אלא פעולה מהפכנית פוליטית. על אחת כמה וכמה שאנשי קה גלחאו (66), הן אומות פוליטית ידועה.

איש בעל עבר של לוחם במספרו של סלאי כאשר הטילה סאנטה מאריה, ששמה הוח' לפ בנייתיים להחופש הקדוש, את עוגניה מול בראזיל, היה ברור כי גלחאו מצא תומך בנשיא החדש זיאנין קהארדוס, שזה עתה התמנה כראש המדינה הגדולה והעשירי, רה, אשר בניה מדברים פורטוגזית ואשר פעם היתה, מושבתהפאר של פורטוגאל.

גאלוואו - המהפכן

מאיה. אחר כך, תחת איום האקדחים השלוי פים, הורה לו לשנות את כיוון ההפלגה. "אנחנו לא ממשכים למיאמי", הודיע אדור' נה החדש של סאנטה מאריה, "שנה את ה- כיוון מזרחה".

הרדיפה איש שנתן את הפקודה לא היה זור לקפטן מאיה. כל פורטוגאל הכירה

Santa Maria

אזניות-טיולים לבנה היטילה השבוע

עוגן מול חוף העיר רסיפה בבראזיל. סאנטה ל'בראסדא הגיעה לתחנתה הראשונה. כאשר יצאה לדרכה, שבוע קודם לכן, נק' ראה סאנטה מאריה והיא היתה גאחת הצי של פורטוגאל. חרטומה היה מופנה צפון-נה, אל מיאמי שבארצות-הברית, אחת מתחנותיה בהפלגות-העינוגים הקבועות שלה. בין ליסבון וגמלי אמריקה הדרומית. אולם לפני שיכלה להגיע למיאמי, התחולל על סיפונה דראמה, שהיתה לקוחה ישר מתוך ספרי ההרפתקות של שוודיהים מ' עליה בכוח הנשק קבוצת נוסעים, ששינתה את כיוון ההפלגה והסבה בצורה דראמטית את מבטי העולם למשטרו הרודני של שליט פורטוגל, אנטוניו סאלואאר (ראה בעומס). המורדים עלו לאוניה בנוסעים רגילים, בממל לה זיאהר שבחוצואלה. הקברניט, מארי מאיה, התבונן בסקרנות ב'07 הנוסעים עם שעלו בכבש המחלקה הרביעית, כשהם נושאים מזודות כבדות. אך כעבור שעה קלה שכח אותם והתמסר לנשפיה היומית. ציליה השימחה לא חדרו לבטן האוניה הגדולה, בת 20 אלף טונות. שם, במחלקה הרביעית, ביולו את הזמן 70 הנוסעים המיס' תוריים בסבלנות אפורה. הם חיכו לשעת האפס.

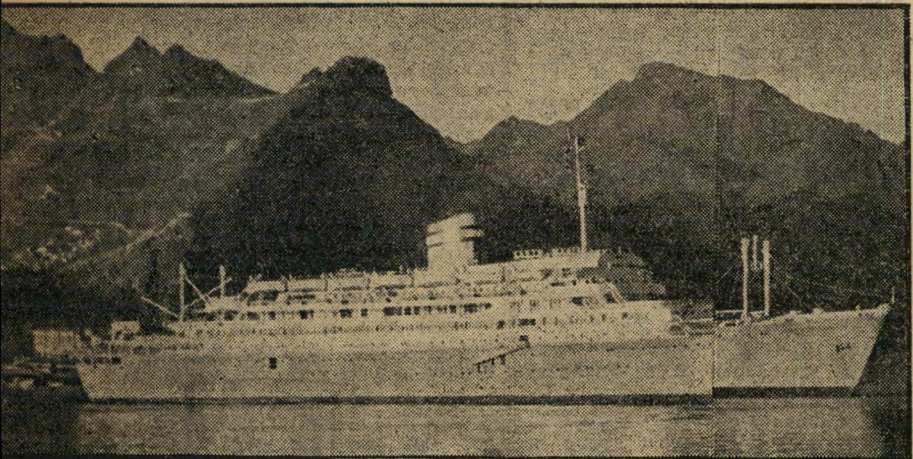
צירי בחדר ההגאי

עתם הגיעה ב'07.20, בדרך ל' מיאמי. השיבעים התחלקו לארבע ח' ליות, עברו בריצה מסיפון לסיפון, כשאקד' חיהם בידים או תת'מיקלעים צמודים ל' חויהם.

הנוסעים היו כבר כולם בתאיהם ורק אנשי המשמרת עדיין היו ערים. חוליה אחת חלפה על פני התאים, הודיעה לנוס' עינם: "אנחנו נוטלים לידנו את הפיקוד על האוניה. אל תוורו. לא יקרה לכם כל רע. נביא אתכם בשלום לתעודתכם. כאן פורטוג' גאל התושפית".

חוליה אחרת רצה לכיוון חדר ההגאי. קצין המשמרת הבחין באנשים החמושים. חינכו הימי אמר לו כי אלה פושעים מן הסוג הגרוע ביותר: שוודיים. כאשר נדרש להרים את ידיו ולהיכנע, סירב. צרור קצר היפילו ארצה.

לפתע נפתחה הדלת. בפתח ניצב הקבר' ניט. "עצרו אותו!" קרא מנהיג האנשים החמושים לאנשיו, הכביעו לעבר קפטן

"סאנטה מאריה" עוגנת מול חופי ברזיל